

حسن نیت و تاثیر آن در تبیین اراده طرفین قرارداد

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: محمدی، عباس، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: حسن نیت و تاثیر آن در تبیین اراده طرفین قرارداد/ مولفین عباس محمدی- محمدرضا فلاح- منصوره نیکمخت نصرآبادی.
مشخصات نشر	: تهران: سنچش و دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۷ ص.
شابک	: 978-600-469-596-1
وضعیت فهرست نویسی	: قیما
موضوع	: حسن نیت (حقوق) -- ایران
موضوع	: Good faith (Law) -- Iran
موضوع	: قراردادها -- ایران
موضوع	: Contracts -- Iran
شناسه افزوده	: فلاح، محمدرضا، ۱۳۴۴ تیر -
شناسه افزوده	: نیکمخت نصرآبادی، منصوره، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷م ۳/ج۵ (KM۱۴۷۱)
رده بندی دیویی	: ۳۲/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۰۹۷۰

حسن نیت و تاثیر آن در تبیین اراده طرفین قرارداد

منصوره نیکمخت نصرآبادی-عباس محمدی-محمدرضا فلاح

انتشارات سنچش و دانش

۵۰ نسخه

اول ۱۳۹۷

۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۵۹۶

مولفین:

ناشر:

تیراژ:

نوبت چاپ:

شابک:

آدرس: خ دانشگاه - تقاطع روانمهر - ساختمان سنچش و دانش پ ۱۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

۹		مقدمه
۹		۱. بیان مسأله
۱۰		۲. سوالات تحقیق
۱۰		۳. مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۰		۳-۱-۲. مبانی نظری
۱۲		۳-۳. پیشینه تحقیق
۱۳		۴. اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۳		۵. اهداف تحقیق
۱۶		بخش اول
۱۶		بیین مفهومی حسن نیت و تعیین جایگاه آن در قند و نحوه موضوعه
۱۷		فصل اول: مفهوم شناسی
۱۷		مبحث اول: تعریف و ماهیت حسن نیت
۱۷		گفتار اول: تعریف حسن نیت
۱۸		الف: تعریف لغوی
۱۹		ب: تعریف اصطلاحی
۳۱		گفتار دوم: ماهیت حسن نیت
۳۴		۱. تفکیک حسن نیت از انصاف
۳۷		۲- تفکیک حسن نیت از معاملاتی منصفانه
۳۸		۳- حسن نیت و سوء استفاده از حق
۳۰		۴. تفکیک حسن نیت از اخلاق حسنه
۳۱		مبحث دوم: مفهوم و لزوم تفسیر قرارداد و ماهیت آن، مفهوم قصد و تأثیر آن در تفسیر قرارداد
۳۲		گفتار اول: مفهوم و لزوم تفسیر قرارداد و ماهیت آن
۳۲		الف: مفهوم و لزوم تفسیر قرارداد
۳۳		۱. مفهوم تفسیر قرارداد
۳۳		۲. لزوم تفسیر قرارداد

۳۴	ب: تفکیک تفسیر قرارداد از مفاهیم مشابه
۳۴	تفکیک تفسیر از تکمیل قرارداد
۳۶	۲- تفکیک تفسیر از تعدیل قرارداد
۳۸	گفتار دوم: مفهوم قصد و تأثیر آن در تفسیر قرارداد
۳۸	الف: مفهوم قصد
۳۹	ب: تأثیر قصد در تفسیر قرارداد
۴۰	فصل دوم: مبانی نظری و مصادیق حسن نیت در فقه امامیه و حقوق موضوعه
۴۰	مبحث اول: مبانی نظری و مصادیق حسن نیت در فقه امامیه
۴۱	گفتار اول: مبانی نظری حسن نیت در فقه امامیه
۴۲	الف: قاعده غرر
۴۴	ب: قاعدی احسان
۴۵	ج: قاعدهی لاضرر
۴۶	گفتار دوم: نهادهای مبنی بر حسن نیت در فقه امامیه
۵۳	مبحث دوم: مبانی نظری حسن نیت در حقوق موضوعه
۵۳	گفتار اول: مبانی نظری حسن نیت در قانون اساسی
۵۴	گفتار دوم: مبانی نظری حسن نیت در قوانین عادی
۵۷	۳-۱ معاینه به قصد قرار از دین
۵۸	۳-۲ خیارات
۶۰	۳-۳ سایر موارد
۶۲	۱ قانون تجارت
۶۵	۲ قانون تجارت الکترونیکی
۶۶	ج- سایر قوانین
۶۸	گفتار دوم: جایگاه حسن نیت از دیدگاه حقوقدانان
۷۲	بخش دوم
۷۲	قلمرو تأثیر حسن نیت در تفسیر قرارداد
۷۳	فصل اول: تبیین قلمرو تفسیر
۷۳	مبحث اول: تبیین قلمرو تفسیر از نظر پذیرش هر یک از مکاتب اراده باطنی و ظاهری
۷۴	گفتار اول: نقش نظریه های اراده باطنی و اراده ظاهری در تفسیر قرارداد
۷۶	گفتار دوم: مکتب مورد پذیرش در حقوق ایران
۸۰	مبحث دوم: قلمرو تفسیر از نظر نوع قرارداد
۸۱	گفتار اول: قرارداد صریح
۸۴	گفتار دوم: قرارداد مبهم
۸۶	گفتار سوم: قرارداد ناقص
۸۷	مبحث سوم: قلمرو تفسیر از نظر روشهای تفسیری

۸۷	گفتار اول: روش شخصی و نوعی (عینی).....
۸۹	گفتار دوم: تفسیر محدود و آزاد (مضیق و موسع).....
۹۱	گفتار سوم: تفسیر لفظی و تفسیر قضایی.....
۹۸	گفتار پنجم: روش تفسیری مورد پذیرش در حقوق ایران.....
۱۰۲	فصل دوم: نقش حسن نیت در تفسیر قرارداد.....
۱۰۳	مبحث اول: مفهوم حسن نیت در تفسیر.....
۱۰۶	مبحث دوم: نقش حسن نیت در تفسیر قرارداد از منظر قوانین.....
۱۰۷	گفتار اول: نقش حسن نیت در تفسیر قرارداد در نظام حقوقی ایران.....
۱۱۱	گفتار دوم: نقش حسن نیت در تفسیر قرارداد در سایر نظام های حقوقی.....
۱۱۴	مبحث سوم: نحوه های مختلف حسن نیت در تفسیر قرارداد.....
۱۲۹	فصل سوم: مداخله دادرس در حل اختلافات قراردادی.....
۱۲۹	مبحث اول: جانی مداخله دادرس در قراردادها.....
۱۳۰	گفتار اول: حمایت از امنیت قراردادی در زمان اجرا.....
۱۳۲	گفتار دوم: حمایت طرف ضعیف اقتصادی.....
۱۳۵	گفتار سوم: کنترل اجرای با حسن نیت اراد.....
۱۴۱	مبحث سوم: حل تعارض مداخله دادس با امنیت حاکمیت اراده و امنیت قراردادی.....
۱۴۱	گفتار اول: حل تعارض مداخله دادرس با اصل حاکمیت اراده.....
۱۴۲	گفتار دوم: حل تعارض مداخله دادرس با اصل امنیت قراردادی.....
۱۴۷	فهرست منابع.....

۱- بیان مسأله

عوامل متعددی موجب پدید آمدن اختلافات قراردادی می‌شود و با پیدایش اختلاف، هر قراردادی، هرچند دقیق و فنی باشد، نیاز به تفسیر دارد. تفسیر قرارداد با روشن و آشکار کردن عبارات و منظور طرفین، راه را برای اجرای صحیح قرارداد هموار می‌کند و مقصود طرفین را برآورده می‌سازد؛ عوامل گوناگون، در تعیین قصد مشترک طرفین و تفسیر قرارداد مؤثر هستند. بخشی از این عوامل داخلی هستند و ناشی از طبیعت قرارداد و بخشی دیگر عوامل خارجی که عبارتند از: ۱- قوانین و اوضاع و احوال حاکم بر قرارداد، ۲- عرف و عادت، ۳- مقررات قانونی و اصول عملیه (قواعد حقوقی مثل اصالة الصحة)، ۴- حسن نیت و انصاف، اما در این پژوهش، در پی این هستیم که از بین این عوامل گوناگون، نقش حسن نیت را در تفسیر قرارداد، به‌ویژه قراردادهای طرفین بررسی کنیم. حسن نیت به عنوان یک اصل کلی، مذاکرات، انعقاد، اجرا و تفسیر قرارداد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و مبنای وضع تعهدات گوناگون برای طرفین می‌گردد. حسن نیت به عنوان یک تأسیس عرفی در مقررات اکثر کشورها و در صحنه‌ی بین‌المللی جایگاه قانونی داشته و بسیاری از تصمیمات محاکم مبتنی بر این اصل است. به نظر اکثریت حقوقدانان، حسن نیت در حقوق ایران گرچه در قانون مابین سراجاً قید نشده است ولی مبنای محکمی برای استنباط آن وجود دارد. در قانون تجارت الکترونیکی، مواد ۳ و ۳۵ آن مفهوم حسن نیت مورد توجه قرار گرفته است. در قانون بیمه مواد ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳ و همچنین مواد ۳۲۷، ۳۷۴، ۳۵۹، ۳۷۹ و ۳۸۰ قانون تجارت و ماده‌ی ۲۵۸ لایحه‌ی قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، مصادیق اجرای اصل حسن نیت محسوب می‌شوند. در قانون مدنی ایران نیز این مفهوم الهام بخش مفسرین در وضع بسیاری از قواعد بوده است. نظیر مواد ۱۰۳ق.م، ۱۱۲۸ق.م، ۱۰۹۰ق.م، ۲۷۹ق.م، ۴۷۷ق.م، ۵۳ق.م و... از آنجا که عقود و معاملات مواردی هستند که سوءنیت به مفهوم تقلب، تدلیس، نارستی و دغل بازی در آنها فرصت نمود می‌یابد، آنجا بیشتر محل بحث حقوقدانان است، جایگاه حسن نیت در قراردادهاست.